

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VII.37.397/2020/6.

A tanács tagjai: . Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke

. Kulisity Mária

előadó bíró

Mészárosné Dr. Szabó Judit

bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: dr. Botos Mihály ügyvéd
(címe)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője: ... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 107.K.27.048/2020/11.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 107.K.27.048/2020/11. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint külön felhívásra az állam javára 30.000 (harmincezer) forint elsőfokú és 60.000 (hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperesi mezőgazdasági őstermelő munkáltatónál 2019. szeptember 5. napján 13 óra 15 perckor helyszíni munkaügyi ellenőrzést tartottak. A felperes az ellenőrzéssel érintett munkavégzési helyen egyszerűsített foglalkoztatás keretében mezőgazdasági időnymunkában több munkavállalót foglalkoztatott. A felperes 13 fő munkavállaló vonatkozásában 2019. szeptember 4-5. napján késve, de a munkaügyi ellenőrzés megkezdése előtt eleget tett a bejelentési kötelezettségének. A felperes 2019. szeptember 9. és 10. napján hat fő munkavállalót egyszerűsített foglalkoztatás keretében 8 óra 00 perctől 17 óra 00 percig foglalkoztatott. A bejelentésüket 2019. szeptember 9-én a 8 órás munkakezdési időponthoz képest pár perccel később, 8 óra 01 perckor és 8 óra 04 perckor tette meg

öt munkanapra előre. A felperes a munkavállalók azon tájékoztatására, hogy szeptember 11-től 13-ig nem tudnak jönni dolgozni, a bejelentést szeptember 10. napján módosította, így az törlésre került 8 óra 21 és 26 perckor azzal, hogy ugyanezen dátummal megtörtént a bejelentés szeptember 9. és 10. napokra.

- [2] Az alperes jogelődje 2019. december 23-án kelt határozatával 600.000 forint munkaügyi bírsággal sújtotta a felperest. 6 fő munkavállaló vonatkozásában megállapította, hogy a munkavállalók 2019. szeptember 9. és 10. napjain munkaviszonyban álltak a felperessel, aki őket munkaszerződés és bejelentés nélkül foglalkoztatta. Ezzel megsértette az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 1. melléklet 3. pontjának 3.1. alpontját a bejelentési kötelezettség vonatkozásában, illetve a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 42. § (1) bekezdésében és 44. §-ában foglaltakat. A határozat indokolása szerint ezen munkavállalók foglalkoztatásra vonatkozó bejelentése már a munkavégzés megkezdését (8 óra), illetve a hatósági munkaügyi ellenőrzés megkezdését (2019. szeptember 5. 13 óra 15 perc) követően utólagosan történt meg 2019. szeptember 9. és 10. napokra. Miután jelen esetben a felperes a munkavégzés megkezdéséig az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló 2010. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Efo. tv.) 3. § (1) és 11. § (1) bekezdésében meghatározott bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, így az egyszerűsített foglalkoztatás céljából létesített munkaviszony nem jött létre, ezért a jogviszonyra az általános munkajogi szabályokat kell alkalmazni.

A felperes keresete és az alperes védírata

- [3] A felperes módosított keresetében az alperes határozatának megváltoztatását kérte oly módon, hogy a bíróság a munkaügyi bírság kiszabására vonatkozó rendelkezést és az 1. pontot mellőzze, állapítsa meg, hogy az 1. pont helyébe az alábbi rendelkezés lép: a nevezett munkavállalók 2019. szeptember 9. és 10. napján történt foglalkoztatását a felperes késve, de a munkaügyi ellenőrzés megkezdése előtt jelentette be. Hivatkozásképpen előadta, hogy az érintett hat fő munkavállaló 2019. szeptember 9. és 10. napján történő bejelentését 2019. szeptember 9-én a munkavégzés megkezdését követően pár perccel később jelentette be öt munkanapra előre. Az érintett munkavállalók 2019. szeptember 10. napján jelezték, hogy szeptember 11. és 13. között nem tudnak jönni dolgozni, ezért a felperes az erre az időszakra szóló foglalkoztatásukat 2019. szeptember 10-én 8 óra 26 perckor törölte az adóhatósági nyilvántartásból úgy, hogy a bejelentésük továbbra is fennállt 2019. szeptember 9. és 10. napján. A felperes az idéző végzést 2019. szeptember 20. napján vette át, ekkor szerzett arról tudomást, hogy a hatóság a 2019. szeptember 1. és 13. napja közötti időszakot is vizsgálja. A munkaügyi ellenőrzés megkezdésének napja ezért 2019. szeptember 20. napja. A felperes ehhez képest az érintett munkavállalókat a munkaügyi ellenőrzés megkezdése előtt bejelentette az adóhatóságnak, ezért vele szemben az alperes munkaügyi bírságot nem szabhatott volna ki a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Met.) 6/A. § (2) bekezdés a) pontja alapján.
- [4] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy az ügyfél vitatására tekintettel megkeresték a NAV-ot, a NAV tájékoztatása alapján pedig tényszerűen megállapítható, hogy a bejelentések már a munkavégzés megkezdését (8 óra), illetve a hatósági munkaügyi ellenőrzés megkezdését (2019. szeptember 5. 13 óra 15 perc) követően utólagosan történtek 2019. szeptember 9. és szeptember 10. napokra.

Az elsőfokú bíróság ítélete

- [5] A közigazgatási és munkaügyi bíróság a közigazgatási határozatot megváltoztatta oly módon, hogy a 600.000 forint munkaügyi bírságot és az annak alapját képező 1. pontot mellőzte, e pont helyébe az alábbi rendelkezést léptette: a felperes a munkavállalók 2019. szeptember 9. és 10. napján történő foglalkoztatását késve, de a munkaügyi ellenőrzés megkezdése előtt jelentette be az illetékes

adóhatóság felé, ezzel megsértette az Efo tv. 11. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakat.

- [6] Az ítélet indokolása szerint a felek között nem volt vitás az, hogy 6 fő munkavállaló foglalkoztatásáról szóló bejelentést a felperes 2019. szeptember 9. és 10. napokra megtette a munkavégzés megkezdését követően pár perc késéssel. Utólagosan intézkedett a bejelentés módosításáról, de ezt az adóhatósági nyilvántartás úgy kezelte, hogy a korábbi bejelentést törölte és új bejelentésként vette nyilvántartásba. A jogvita lényege annak megítélése, hogy mely időpontban kezdődött meg a hatósági munkaügyi ellenőrzés, ez az időpont 2019. szeptember 5. napjának 13 óra 15 perce. Az alperes a 2019. október 30. napján kelt végzésével értesítette a felperest a közigazgatási hatósági eljárás megindításáról, melyben a 2019. szeptember 5. napján történt foglalkoztatás ellenőrzésén kívül egyéb jogsértésre nem hivatkozott. A 2019. szeptember 20-i végzésben pedig felhívták a felperest, hogy a szeptember 1-jétől 13-ig terjedő időszak tekintetében szolgáltatson iratanyagot. Ebben a végzésben tájékoztatta a hatóság a felperest, hogy mely időszakot vizsgálja. A szeptember 5-i helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvben a hatóság nem jelezte, hogy mely időszakot vizsgálja, erről a felperes, mint ügyfél csak a szeptember 20-án átvett végzésből értesült. Ezek alapján alkalmazandó a Met. 6/A. § (2) bekezdés a) pontja. Önmagában abból, hogy az alperes 2019. szeptember 5. napján ellenőrzést végzett, még nem következik, hogy a felperes a munkaügyi hatósági ellenőrzés megkezdését követően teljesítette volna a 2019. szeptember 9. és 10. napi bejelentési kötelezettségét. Az alperes a tényállást nem tárta fel megfelelően, ezért helytelen döntést hozott.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (2) bekezdése és a Met. 6/A. § (2) bekezdés a) pontja megsértésére hivatkozva.
- [8] Az alperes szerint a bíróság téves jogértelmezés alapján jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a hatósági ellenőrzés megkezdése előtt eleget tett a határozat 1. pontjában megjelölt munkavállalók vonatkozásában a jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségnek. Abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy mely időpont minősül a hatósági ellenőrzés megkezdésének, illetőleg a közigazgatási hatósági eljárás során a hatóságot és az ügyfelet mely jogok illetik és mely kötelezettségek terhelik. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényből (a továbbiakban: Ákr.) következően a hatósági ellenőrzést végző közigazgatási szervek eljárása két szakaszból áll: a hatósági ellenőrzés szakaszából, valamint a hatósági eljárás szakaszából. Az Ákr. 100. § (1) bekezdés alapján a hatósági ellenőrzés hivatalból indul meg, azt a hatóság a hivatalbóli eljárás szabályai szerint folytatja le, a 101. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ha a hatóság a hatósági ellenőrzés során jogsértést tapasztal, megindítja az eljárást. Az Ákr. 104. §-a szabályozza az eljárás megindítását azzal, hogy a hivatalbóli eljárás az első eljárási cselekmény elvégzésének napján kezdődik, megindításáról az ismert ügyfelet a hatóság értesíti és szabályozza az értesítés tartalmát is. Mindezekből megállapíthatóan a hatósági ellenőrzés nem egy egyszeri eljárási cselekmény, hanem egy folyamat, mely az ellenőrzés alá vont ügyfél tevékenysége jogszerűségének vizsgálatára irányul. Megkezdésének időpontja objektív, nem függ az egyes jogsértésektől.
- [9] A hatósági ellenőrzés kezdő időpontjának az első eljárási cselekmény, jelen esetben a 2019. szeptember 5-i helyszíni ellenőrzés időpontja minősül. Az eljárás megindulásának nem feltétele, hogy az ügyfél arról tudomást szerezzen, az eljárás megindításáról az ügyfelet csupán értesíteni kell. Az Ákr. 104. § (4) bekezdéséből következően az értesítésnek nem kell tartalmaznia a megállapított jogsértéseket, hiszen ezek pontos feltárására a lefolytatott bizonyítási eljárás során derül fény. A jogsértés megítélése szempontjából ezért közömbös, hogy az ügyfél 2019. szeptember 20-án szerzett tudomást vizsgált időszakról, illetve az október 30-i végzés nem jelöli meg a szeptember 9. és 10-i

jogsértésekre vonatkozó megállapításokat. Az alperes jogelődje a szeptember 9. és 10-i jogsértésekkel kapcsolatban már csak azért sem tájékoztathatta a felperest - habár erre irányuló kötelezettsége sem volt - mert e jogsértések megalapozottságáról az illetékes NAV szervek későbbi tájékoztatásából szerzett tudomást. Az ügyfél 2019. szeptember 30-i meghallgatásáról készült jegyzőkönyv tartalmazza a szeptember 9-10. napokra vonatkozó bejelentések kérdéskörét azzal, hogy a bejelentések nem láthatóak, ezért a NAV megkeresése szükséges. Nem vitathatóan tehát az ellenőrzés megkezdésének időpontja 2019. szeptember 5. napja, vagyis erre az esetre a Met. 6/A. § (2) bekezdése szerinti mentesülési ok nem alkalmazható. Ez ugyanis csak abban az esetben illeti meg az ügyfelet, ha a bejelentési kötelezettségének a hatósági ellenőrzés megkezdéséig tett eleget. Ellenben a Met. 6/A. § (3) bekezdése alkalmazása szükséges, amely abból a jogos jogalkotói elvárásból táplálkozik, hogy a munkáltató legalább akkor ügyeljen fokozottabban a jogszabályban meghatározott kötelezettségeinek teljesítésére, amikor vele szemben ellenőrzés van folyamatban.

[10] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[11] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

[12] A Kúria a jogerős ítéletet kizárólag a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta felül [Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdés].

[13] A nem vitatott tényadatok szerint a felperes az egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatni kívánt hat fő munkavállaló bejelentését 2019. szeptember 9-én a 8 órás munkakezdési időponthoz képest késedelmesen tette meg, melyet a felperes is elismert a per folyamán, és ennek megfelelően változtatta meg a keresetét az első tárgyaláson.

[14] Az Efo. tv. 11. § (1) bekezdése szerint egyszerűsített foglalkoztatás esetén a munkáltató köteles a munkavégzés megkezdése előtt bejelenteni a törvényben meghatározott adatokat. A Met. 6/A. § (1) bekezdés b) pontjának előírása szerint a munkaügyi bírság kiszabása nem mellőzhető, ha a foglalkoztató nem tett eleget a foglalkoztatásra irányuló jogviszony, ideértve az egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló munkaviszony létrejöttére vonatkozóan jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségének. A (2) bekezdés a) pontja szerint ugyanakkor nem szabható ki munkaügyi bírság, ha a foglalkoztató a munkaviszony létesítésének vagy megszűnésének (megszüntetésének) bejelentésére vonatkozó kötelezettségét a hatósági ellenőrzés megkezdéséig a tényleges foglalkoztatás teljes időtartamára vonatkozóan teljesítette. A (3) bekezdés ugyanakkor úgy rendelkezik, hogy a (2) bekezdés a) pontja nem alkalmazható abban az esetben, ha a foglalkoztató a folyamatban lévő hatósági ellenőrzés megkezdését követően létesített munkaviszony bejelentésére vonatkozó kötelezettségét késedelmesen teljesíti.

[15] A perben eldöntendő releváns kérdés az volt, hogy a felperes a bejelentésre vonatkozó kötelezettségét a hatósági ellenőrzés megkezdéséig vagy azt követően teljesítette-e, vagyis mi tekinthető a hatósági ellenőrzés kezdetének és végének.

[16] A Met. 4. § (1) bekezdése szerint a munkaügyi hatóság a foglalkoztató valamennyi munkahelyén külön engedély és előzetes értesítési kötelezettség nélkül helyszíni munkaügyi ellenőrzést tarthat. A helyszíni munkaügyi ellenőrzésre az Ákr. hatósági ellenőrzésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni azzal, hogy azon túl a munkaügyi hatóság jogosult más eljárási cselekményekre is. Helytállóan hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a munkaügyi eljárásra az Ákr. hivatalból indult hatósági ellenőrzésre vonatkozó szabályai alkalmazandóak, s ezek között az Ákr. 100.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó 104.§ (3) bekezdése, mely szerint a hivatalbóli eljárás az első eljárási cselekmény elvégzésének napján kezdődik, azaz a perbeli esetben az előzetes értesítési kötelezettség nélkül megtartott helyszíni munkaügyi ellenőrzéssel.

[17] Az Ákr. 101. §-a tartalmazza a hatósági ellenőrzés lezárására vonatkozó általános szabályokat. E szerint ha a hatóság a hatósági ellenőrzés során jogsértést tapasztal, megindítja az eljárást, vagy ha a

feltárt jogsértés miatt az eljárás más szerv illetékességébe tartozik, annak eljárását kezdeményezi. Ha a hatóság az ügyfél kérelmére lefolytatott hatósági ellenőrzés során jogsértést nem tapasztal, ennek tényéről - a hivatalból folytatott hatósági ellenőrzés esetén az ügyfél kérelmére - hatósági bizonyítványt állít ki. A Met. 5. § (1)-(2) bekezdései ezzel összhangban szabályozzák az eljárást, ha jogsértést nem tapasztalt a hatóság. Ebben az esetben a munkaügyi ellenőrzés befejezéséről az ügyfél kérelmére hatósági bizonyítványt állítanak ki, ha pedig az ügyfél az ellenőrzés eredményéről hatósági bizonyítvány kiállítását nem kérte, a munkaügyi hatóság az ügyfelet a munkaügyi ellenőrzés lezárásáról írásban tájékoztatja.

- [18] Miután a munkaügyi hatóság a felperesnél végzett munkaügyi ellenőrzés során jogsértést tapasztalt, a Met. 5/A. § (1) bekezdése szerinti munkaügyi hatósági eljárás hivatalból megindult 2019. október 30. napjával. Ezt megelőzően folyt a munkaügyi ellenőrzés, melynek során a felperest 2019. szeptember 19-én kelt végzéssel ügyfélként megidézték, majd szeptember 30-án meghallgatták. A munkaügyi ellenőrzés tehát 2019. szeptember 5-én kezdődött a helyszíni munkaügyi eljárás megtartásával, és 2019. október 29-ig tartott, a hatósági eljárás megindulásáig. A helyszíni munkaügyi ellenőrzés megtartásáról és a vizsgált időszakról nem kell előzetesen értesíteni az ügyfelet, ennek mellőzését a jogalkotó éppenhogy az eljárás sikere érdekében írja elő. A felperest csak a hatósági eljárás megindításáról kellett értesíteni [Ákr. 104. § (3) bek.], mely előírásnak a hatóság 2019. október 30-án kelt végzésével eleget is tett.
- [19] A fentiekből megállapíthatóan a Met. 6/A. § (2) bekezdése nem alkalmazható a 2019. szeptember 9-i késedelmes bejelentésre, a 6/A. § (3) bekezdése ellenben igen: a munkaügyi bírság kiszabása nem mellőzhető, mert a felperesi foglalkoztató a folyamatban lévő hatósági ellenőrzés megkezdését követően létesített munkaviszony bejelentésére vonatkozó kötelezettségét késedelmesen teljesítette. A felperes és az elsőfokú bíróság tévesen azonosította a helyszíni munkaügyi ellenőrzést a munkaügyi ellenőrzéssel, az előbbi ugyanis csak a munkaügyi ellenőrzés egy, jelen esetben első eljárási cselekménye.
- [20] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét, tekintve, hogy a határozat az általa támadott körben nem jogszabálysértő, elutasította.

Záró rész

- [21] Az alperes az elsőfokú eljárásban perköltséget - a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81.§ (5) bekezdése szerinti költségjegyzék előterjesztésével - nem számított fel, ezért a Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 82. § (3) bekezdése alapján a költség tárgyában való határozathozatalt mellőzte. A felülvizsgálati eljárásban 70.000 forint költséget számított fel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.-4.§-aira hivatkozással, azonban a költség felszámítása nem felelt meg a rendelet 3.§ (5) bekezdésében foglaltaknak. Ez alapján a Kúria 15.000 forintban határozta meg az alperest megillető felülvizsgálati költség összegét. A pervesztes felperes a Kp. 35.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján köteles a pernyertes alperes költségének megtérítésére.
- [22] A Kúria az eljárási illeték összegét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A.§ (1) bekezdése, a felülvizsgálati eljárás illetékét az Itv. 50.§ (1) bekezdése alapján határozta meg, amelynek megfizetésére a felperes a Kp. 35.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján köteles.
- [23] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
- [24] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 41.§ (5) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. június 24.

. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Kulisity Mária s. k. előadó bíró, Mészárosné Dr. Szabó
Judit s. k. bíró